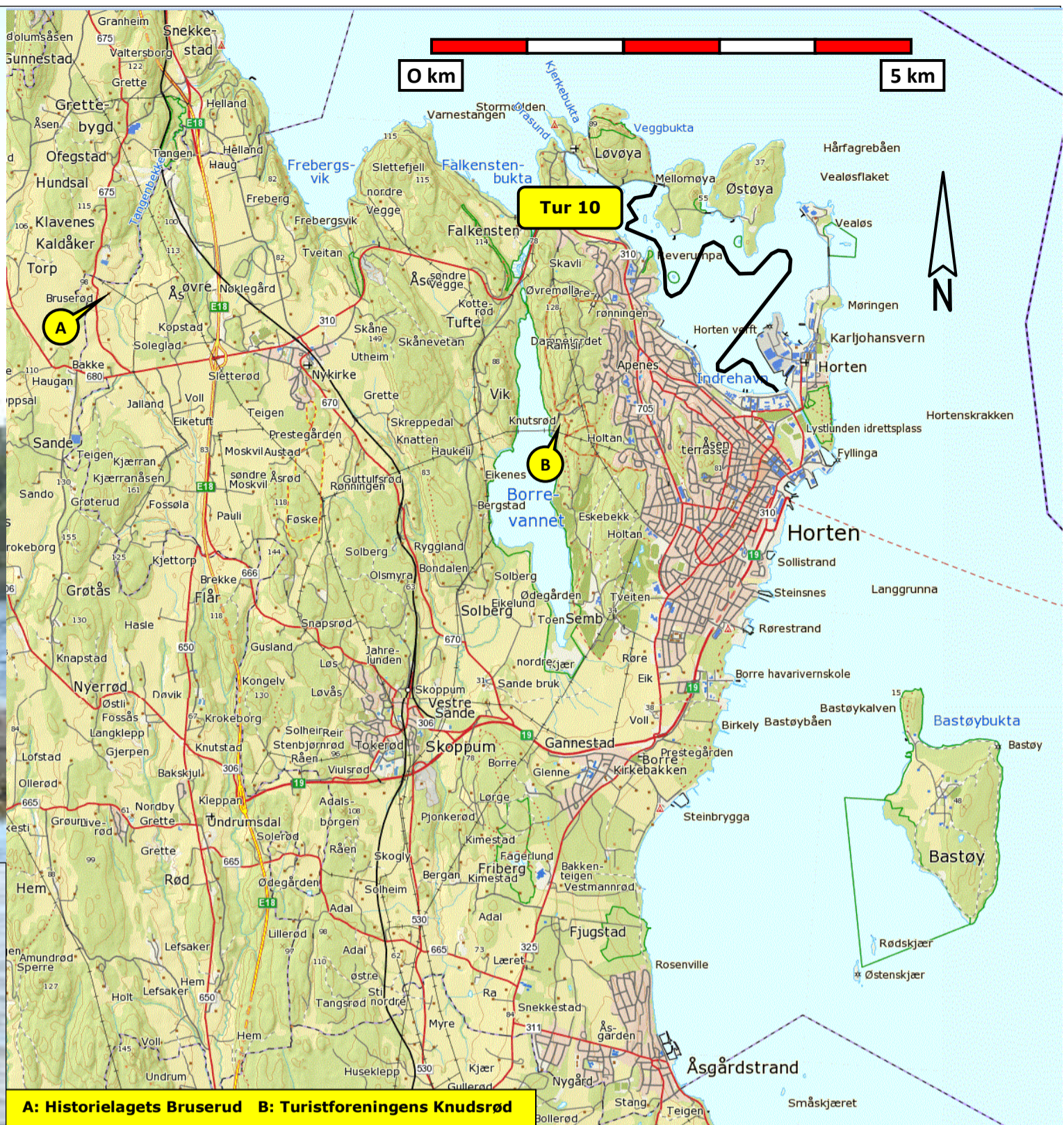

Historisk Tursti i Horten Kommune Tur 10 Indre Havn

A: Historielagets Bruserud B: Turistforeningens Knudsrod

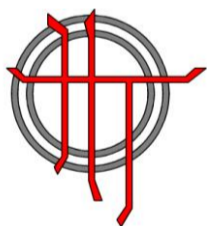
Hvem står bak turstiene?

Borre Historielag

Horten kommune

Horten og Omegn Turistforening

Lengde: Ca 6 km

Standard: Båttur med moderat fart

Forfatter: Roald Matsen, 1999

Revidert 2013

Foto: Hans Petter Jacobsen

Nettbilder

Husk:
Allemannsrett
krever allemannsvett!

Verven

Indre havn

Kongsberg Maritime

Solviken

Magasinene

Indre havn badehus

Prinfo UNIQUE
A PART OF PRINFO COMMUNICATION GROUP

www.hoot.no - Turstier - Kulturstier Horten

1. Kanalen. Kanalen ble ferdig i 1867 etter 14 år med graving for hånd. Laget med en knekk ved roklubben for at en fiende ikke skulle kunne skyte rett inn på Indre Havn fra Fyllinga. Sykehusbrygga har fått navnet p.g.a. at Marinens sykehus lå her før krigen. (Bygget 1841)

2. Roklubben. Ved århundreskiftet var dette et av badehusene i distriktet. (Bruning i sola var ikke populært før i mellomkrigstida) Et annet badehus var Det grønne badehuset på Karljohansvern (KJV) (revet på 1990-tallet). Roklubben er i dag sentrum for inntekt til Færderseilasen hvert år i juni.

3. Magasinene. Disse to bygningene var Norges største byggeprosjekt i årene 1830-60. De ble lagt i et myrlandt område, og man la tusenvis av fasiner (kvister i bunt) i leira for å gi godt nok fundament til mursteinskolossene. Mellom de to anla man Magasindammen, en kort kanal hvor marinefartøylene kunne gå inn og bli lastet med mat, klær, tauverk, våpen m.m. før de dro på tokt. Dimensjonen på kanalen ble slik at marinens største fartøy, Kong Sverre (1860), kunne få plass. Magasin B (ferdig 1839) fikk flere fulltreffere under den allierte bombinga av Verven 23. februar 1945, og er blitt forkortet en del. Magasin A (ferdig 1861) ble også truffet, men her er øverste etasje bygget som KJVs siste skanse (stein, betong) og de 4 fulltrefferne gjorde ingen skade. Marinemuseet flyttet inn her i 1864, men marinens våpensal som var i magasin B, ble fullstendig pulverisert under bombinga i 1945.

4. Verven. Navnet på verftsområdet på KJV som ble bygget i 1820. Ordet er en hortensk variant av det svenske Värven. Det kom nemlig mange svenske gjestearbeidere til byen midt på 1800-tallet da aktiviteten på KJV formelig eksploderte. Behovet for arbeidskraft var stort. (Et område ved Torggata fikk navnet Sverige) Midt i verftsområdet anla man i 1852 et rundt steinfort med tørr vollgrav og to tårn. Det ble kalt Citadellet. Det mistet et av tårna under bombinga i 1945, og ble revet i 1970 for å gi plass til utvidelse av verftet. Marinemuseet har modell. Mesteparten av Verven ble ødelagt under bombinga og et moderne verft vokste opp etter krigen. I 1987 ble verftet avviklet, og den gamle smia som hadde overlevd bombinga ble revet kort tid etter.

5. Keisemarkens badehus. Bygget i 1853 for beboerne i Keisemark. Det eneste av de gamle badehusene som fremdeles står, og er i drift. Mellom badehuset og roklubben ligger Ollebakken småbåthavn fra 1948. Nord for badehuset finner vi Pluggen fra samme år (Apenesbrygga). enda lengre nord finner vi Solviken båthavn som er av nyere dato. Det gamle Badehuset har også småbåthavn. navnet Sælavika lever videre blant Hortensfolk. Utfyllinga på Indre Havn mellom Sælavika og Roklubben ble anlagt første halvdel av 1970-tallet.

6. Vealøs. På denne treløse øya ved innseilinga til Indre Havn, bygget marinen på 1850-tallet borgen Norske Løve. De plantet kastanjetrær rundt anlegget, men en god del av disse ble hogd ned (1997) for å synliggjøre borgen. Byggematerialet er drammensgranitt tatt fra Rødtangen på Hurum. Da borgen sto ferdig i 1859, var den allerede umoderne på grunn av de nye sprenggranatene som gjorde sitt inntog. Norske Løve står i dag som et praktfullt anlegg med to vollgraver og tårn. Broa fra Møringa ble bygget av tyskerne (1940-45).

7. Masteberget (Militært område). Her, midt i Strømsund, satte man mastene fast på de nye marinefartøylene i forrige århundre. Masteberget er ca. 20 meter høyt, bratt og går rett ned i sjøen. Her er det fremdeles jernringer i fjellet og innhogde tall som forteller om virksomheten. Man sto på toppen av berget og jenkete de opptil 40 m høye mastene på plass på dekk 20 m ned. (Ferdsel gjennom sundet er forbudt) Like i nærheten, på Østøya, lå mastetømmeret i den såkalte Mastedammen før de ble fraktet til Masteberget.

8. Tusenårseika. Kåret til Norges nest største tre, med en omkrets på godt over 10 meter. Tusenårseika står på området som tidligere tilhørte gården Bakken. Bukta utafor kalles Bakkebukta En ferskvannsolle kommer fremdels opp her. Legenden sier at treet ble plantet av Harald Hårfagre som barn. Eika er muligens brukt i forbindelse med kjølhaling av skip før marinens tid. Navn som Kjølhalskogen og Bekkajordet vitner om det. (Treet blir også knyttet til Tordenskjold, men ingen kilder kan bekrefte en slik forbindelse).

9. Bueskjær. Her brant tyskerne ballistitt (sprengstoff) under krigen. Regjeres i dag av en måkekoloni.

10. Julaften. Skummelt skjær med stake. Fikk navnet da en båt gikk på grunn her og mannskapet måtte tilbringe julaften på skjæret. Navnet Lille Julaften er en forvanskning som er kommet til de siste åra.

11. Reverompa. Halvøy med mye fjell som stikker ut i Indre Havn. Populær badeplass for den nordlige bydel. Ble kjøpt av Horten kommune fra Falkensten bruk i 1929. Kjøpet var kontroversielt da mange mente bade-plassen lå for langt unna byen.

12. Knoll og Tott, også kalt Finbeck og Fia, er et dobbeltskjær med stupebrett rett nord for Reverompa. Har ofte skiftet navn. Blir kalt Gylten på kart fra 1828.

13. Svartskjær Ligger rett nord for Reverompa Under vann ligger det her fremdeles etterlatenskaper fra 2. verdenskrig (ballistitt). Rett øst for skjæret går et langt undervannsskjær med stake. Båtleia går øst for dette, nær opp mot Kuskjær, som ved lavvann er landfast med Mellomøya (militært).

14. Rørmark. Våtmarksområde i strandlinja mellom Reverompa og Drasund. Dette er takrør(siv)området er det som er igjen av den naturlige vegetasjonen i strandsonen på Indre Havn. (Fram til begynnelsen av 1970-tallet var det likedan mellom Roklubben og Sælavika.) Den sørligste delen av Rørmark (ved Reverompa) blir nå fylt ut for å bli benyttet til industriformål på Bekkajordet. I den forbindelse ble den gamle innfartsveien med Bjerkealleen rasert i 1998.

15. Rogneskjær Ligger rett vest for det gule huset til vaktmannen på Mellomøya. Fint å ligge i telt her. Brukes mye som ettermiddagskaffeholme i den varme årstid.

16. Lort (Egentlig Lillelort) er ei trebevokst øy med dyp og fin ankringsplass på vestsida. Navnet kommer av den lille plassen Lort på land rett innenfor (Løvøya). I senere tid har folk glemt dette, og øya kalles nå Lort, med navnet Lillelort (ikke Veslelort) på måkeskjæret rett nordvest for Rogneskjær. Det er fint å ligge i telt på Lort.

17. Løvøysund. Broa ble bygget av tyskerne under krigen, i forbindelse med veien fra Vadfiskerstua og ut til Mellomøya. Trebroa som tyskerne satte opp ble revet og erstattet med den nye broa vi ser i dag (1995). De tre øyene ble før marinen kjøpte dem i 1819 kalt Vestre, Midtre og Østre Løvøy. Navnet kommer av løv på trærne. Falkensten hadde kuer på disse øyene om sommeren og samlet inn løv til vinterfor herfra når høsten nærmet seg. Etter noen år oppgav man planene om befestninger på Løvøya - og solgte den tilbake til Falkensten bruk. Kystleden har hytte ved inngangen til sundet.

